

"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBABA - KŐVÁGÓSZÖLŐS - KŐVÁGÓTÖTTÖS

Elszámoltak a támogató forrásokkal a Nyugat-Mecsek települései

Mozgalmas esztendőt tudhat maga mögött a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás. A 3D-s szeizmikus mérések során gyűjtött adatok feldolgozásával folytatódott tovább a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését célzó kutatások. A támogatási szerződésben előírt tájékoztatási feladatoknak való megfelelést a hagyományos Tájékoztató Nap és év végi közmeghallgatások is segítették.

Minden előzetes várakozásnak megfelelő Tájékoztató Napot tartottak Bodán, a társulás településeinek képviselői pedig részesei voltak a Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportja, a GMF tisztújításának. Mindezekről Kovács Győzőt, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás elnökét kérdeztük.

– Az idei Tájékoztató Napon, illetve az azt megelőző szakmai tanulmányúton igazán szimpatikus embert ismerhettünk meg Gerben Dijksterhuis személyében, akit őszinte örömünkre választottak meg a GMF új elnökének. A remek hangulatú tisztújító kongresszuson ugyanakkor a szakmai kérdések kicsit háttérbe szorultak, reméljük, hogy a későbbiekben lesz módunk ezeket a súlyuknak megfelelően kibontani – sommázta a történetet Kovács Győző.

Az elnök szerint az elmúlt időszakban tartott térségi közmeghallgatásokon (Cserkút, Hetvehely) jó volt látni a Nyugat-Mecsek falvaiban élő emberek érdeklődését és aktivitását, amit teljes mértékben kielégítettek a kutatási projekt szakmai bonyolítójának, az RHK Kft.

illetékeseinek, többek között dr. Kereki Ferencnek, Molnár Péternek az előadásai, tájékoztatói. A lakossági érdeklődés mindenekelőtt az elmúlt időszakban lefolytatott 3D-s szeizmikus mérések folyamatára és tapasztalataira fókuszált.

Kovács Győző kiemelte, hogy az elmúlt időszakban megtörtént a teljes elszámolás a társulás településeinek tájékoztatását és fejlődését biztosító forrásokról. Mint az elnök elmondta, a közösség tagjaiban hiányérzetként fogalmazódott meg, hogy a rendelkezésre bocsátott forrásokat nem használhatják fel felhalmozásra, felújításra a falvak, mivel a támogatás a szabályok szerint csak működésre fordítható. Bízunk ugyanakkor abban, hogy a jövő évi egyeztetések során rugalmas változásokat tudnak elérni mind ezen, mind pedig a támogatás nagyságát érintő területen.

A tartalomból

Közmeghallgatásokat tartott a társulás	2. o.
Települési hírek	3. o.
A NAÜ-ben ülésezett a GMF	4. o.
Eredményes évet zárt az RHK Kft.	5. o.
Építési szakaszban a Paks II. projekt	6. o.
Az NYMTIT Ellenőrző Bizottsága sikeres évet tudhat maga mögött	7. o.
Búcsúztassuk együtt az óévet	8. o.

Közmeghallgatásokat tartott a társulás

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) közmeghallgatás keretében biztosította a feltételeket, hogy a tagönkormányzatok lakosai megismerhessék a társulás és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) tevékenységét, célfeladatait. A korábbi évek online közmeghallgatásától eltérően november 6-án Cserkúton, november 13-án Hetvehelyen tartották meg a tájékoztatót.

Kovács Győző, Boda polgármestere, az NYMTIT elnöke prezentációjában részletesen beszámolt az elmúlt évben elévített tevékenységről. Szó esett a társulás aktuális feladatairól, az iskolai vetélkedőkről és tanulmányi versenyekről, a kül- és belföldi szakmai utak tapasztalatairól.

Dr. Kereki Ferenc a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. ügyvezető igazgatója szakmai beszámolójában kitért az ez évi munkálatokra, és a 2024-es esztendő feladataira. Rámutatott azokra a témakörökre, amelyek a jövőben meghatározó szerepet játszanak a társaság életében. Elmondta, hogy mind a Paks II. beruházás, mind pedig a Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítása hangsúlyos projektek, melyek hatással lesznek a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésére is. – Át kell tekintenünk a biztonság, a költséghatékonyság és szabad tárolóhelyek fényében mindazokat az egyébként teljességgel működőképes technológiáinkat, elgondolásainkat, amelyeket eddig alkalmaztunk. Mindezt

azért, hogy meglássuk, megfelelnek-e mindezek a jövőben is – húzta alá az ügyvezető igazgató. Az RHK Kft. hozzájárult ahhoz, hogy a „Magyarország nemzeti politikája a kiégett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésére” című dokumentum felülvizsgálata megtörténjen. Ebbe az anyagba a fenti kulcsponthoz kérdések is belekerültek, s így terjesztették azt elfogadásra az Országgyűlés elé.

Molnár Péter kutatási osztályvezető az RHK Kft. térségben folyó tevékenységéről számolt be előadásában. Elmondta, hogy elkészült azoknak az adatoknak a számítógéppel történő feldolgozása, amelyeket a tavalyi – már sokat emlegetett – szeizmikus mérés során összegyűjtöttek. Felszólalásában rávilágított arra a sikerre, mely szerint pontosítani tudták az bodai agyagkő formáció települési viszonyait, és sikerült fellelni a fontosabb földtani szerkezetek helyét a kutatási terület központi szegmensében. A jövőben is lesznek terepi munkálatok, melyeket nélkülözhetetlen elemei a kutatásnak. 2024 tavaszán ún. sekélyszeizmikus méréseket végeznek a tervek szerint, melyekhez a földtani kutatási engedély már a birtokukban van.

A közel egy órás beszámolót követően a jelenlévőknek lehetőségük volt arra, hogy szóban is feltehessék kérdéseiket, melyekre azonnal választ is kaptak.

Az Ellenőrző Bizottság elnöke évtizedek óta vesz részt az NYMTIT munkájában Bemutatkozik Papp Gizella

Már 20 évre nyúlik vissza a kapcsolatunk a társulással, ebből 10 évet a Cserkúti Körjegyzőségen töltöttem mint pénzügyi vezető: én készítettem el minden évben Cserkút, Kővágótötös és Bakonya Önkormányzatok KNPA támogatás elszámolásait.

2013. április 1 óta a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs, Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás munkaszervezet vezetője vagyok, és 2017 óta az Ellenőrző Bizottság Elnöke.

Tagjaink között tudhatjuk Kelenfiné Barics Ritát, Dr. Zsömböli Editet és Varga Gézát. Idén is valamennyi rendezvényen, gyermekvetélkedőkön, közmeghallgatáson, Képví-

selő-testületi üléseken, Tájékoztató Napon, stb. képviseltette magát az Ellenőrző Bizottság.

Ezúton szeretném megköszönni a 2023 évben végzett munkájukat.

Az elkövetkezendő években is igyekezünk készségesen tájékoztatni az embereket a közigazgatási területünkön folyó kutatásokról. Az RHK Kft.-vel történő együttműködésünk, a lakosság és egyben a jövő generációjának irányába megvalósuló hiteles és naprakész tájékoztatás elősegítésében, szakmai információk átadásában nyilvánul meg – foglalta össze Papp Gizella.

Települési Hírek

Múzeum, új híd, útfejlesztés, közösségi tér, közműberuházás a Nyugat-Mecsek falvainak eredménylistáján

Kovács Győző (Boda): – A könyvtárat is magában foglaló teleház energetikai korszerűsítésével megkezdődött a három részből álló fejlesztésünk első üteme. Zajlik a nyílászárók cseréje, a külső szigetelés, és az akadálymentes közlekedés feltételének kialakítása is. A létesítmény garázsajtóit is hőszigetelt kapukra cseréljük. A második ütemben hasonló átalakításon esik át a sportöltözőnk, míg a harmadik fázisban a polgármesteri hivatal, illetve az orvosi rendelő energetikai korszerűsítése valósul meg. A település lakói közül sokan nagy örömmel fogadták a Rákóczi és a Zrínyi utcák vízelvezetésének megoldását.

Wágner Antal (Hetvehely): – Lezárult a sportcsarnok és szolgáltatóház energetikai korszerűsítésének közbeszerzési eljárása, így reményeink szerint a közeljövőben megkezdődhetnek a kivitelezési munkálatok. Ugyancsak rövidesen lezárulhat a káni út felújítását célzó közbeszerzési eljárásunk, ezt a fejlesztést is nagyon sokan várják településünkön. Mindeközben élénk a közösségi élet Hetvehelyen, készülünk az advent meghitt ünneplésére.

Hohmann János (Bükkösd): – A településen élők nagy öröme a közelmúltban csaknem százmillió forintos beruházással új, fedett piac épült Bükkösdön – közölte a Mecsek nyugati lábánál fekvő település polgármestere. A teljes egészében a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program támogatásával megvalósuló beruházással kétszáz négyzetméteres, 25 árusítóhellyel rendelkező fedett piactér jött létre, amely ötven négyzetméteres kiegészítő helyiségeket – irodát, mosdót, raktárakat – is magában foglal. A faluban és annak vonzáskörzetében sokan folytatnak mezőgazdasági tevékenységet, ők korábban kénytelenek voltak termékeiket más települések piacaira szállítani.

Janz Anikó (Bakonya): – Jelenleg a településünket Kővágóttősszel összekötő út felújítását célzó fejlesztés közbeszerzési eljárása zajlik. Az előzetes tájékoztatás szerint maga a munka mintegy két hónapig tart majd, így a kivitelezés várhatóan a jövő évben indulhat majd meg. Örömmel számolhatok be róla, hogy élénk a közösségi élet a falunkban. Mikulás ünnepségekre készülünk, illetve közös gyertyagyújtásokra az adventi hétvégén a hivatal udvarán.

Bogdán Gyula (Cserdi): – Jó hírekkel szolgálhatok, hiszen rövidesen elkészül a településen a sportpálya, ami egy rekortán pályát is magában foglal. Várhatóan hasonló konstrukcióban jövő tavaszra készül el új játszóterünk is. Megnyugtató számunkra, hogy a Máltai Szeretetszolgálat konzorciumi belépésével jó partnert találtunk a hűtőház és logisztikai központ működtetésére, a fejlesztés várhatóan heteken belül lezárul. A gyerekekkel közösen Mikulás ünnepségre készülünk, illetve az önkor-

mányzat vizsgálja egy karácsonyi családtámogatás lehetőségét.

Hegedűs Zsolt (Cserkút): – Nagy örömmel számolhatok be róla, hogy november első napjaiban újra birtokba vehették az autósok a szélesebb, biztonságos padkával, vízelvezetéssel kiépített Batvölgyi utat. Hasonlóan jó a fogadtatása a Plató közműberuházásának, az új szennyvízrendszer működik, a rákötések is megtörténtek. Adventi és karácsonyi programjaink megtartásában idén már szerepet szánunk zárt piaccsarnokunknak is.

Benes László (Ibafa): – Településünk életében idén hagyományaink őrzésében és jövőnk szempontjából is meghatározó fejlesztés zárult le: október végén megtörtént a pipamúzeum beruházás harmadik ütemének műszaki átadása is. Büszkén mondhatom, hogy egy 21. századi attrakció birtokába jutottunk, amit a projekt részeként az év végéig országosan reklámozunk is. Nagy örömeinkre átadhattuk a vármegyei önkormányzattal konzorciumban kialakított új Sasfészek kilátót is. Ami a falu közösségi életét illeti, az év méltó zárására batyus bállal készülünk Szilveszterkor.

Horváth Rudolf (Helesfa): – Jó hír minden helesfai számára, hogy már csak a burkolási munkálatok egy része van hátra a közösségi tér kialakításában. Mivel szennyvízberuházásunk plusz kiadásokkal járt, így várhatóan jövőre fejezzük be előbbi programunkat. A jól sikerült családi napunk után adventi közösségi összejövetelekre, szilveszteri bulira és egy közös disznóvágásra készülünk az év végéhez közeledve.

Szabó Tibor (Dinnyeberki): – Közös örömünk, hogy mintegy 85 százalékos készütségben tudhatjuk az Ibafával közös finanszírozásban bonyolított gyűrűfűi híd kivitelezését, ami várhatóan év végéig teljesen elkészül. A falu közösségi életét – a gyerekek nem kis öröme – egy Mikulásnap ünnepséggel gazdagítjuk.

Vizslár Irén (Kővágóttös): – Úgy látjuk, hogy a Bakonyával közös útfejlesztésünk tavasszal vehet új lendületet, ezért tervezett fejlesztéseink közül is erre koncentrálnunk leginkább. A falu lakóival közösen készülünk a Mikulás ünnepre, az adventre és a karácsonyra, lehetőség szerint minél több közös programmal.

Sándor Tibor (Kővágószőlős): – Településünkön idén több nagyszabású fejlesztés is lezárult. Ezek tartalommal való megtöltésén túl ezekben a hetekben azt vizsgáljuk, hogy mi lehetne az a projekt, amit a Magyar Falu projekt figyelmébe ajánlhatunk jövőre. A hagyományosan meghitt advent első hétvégéjét idén nyugdíjasainknak ajánljuk, az idős generáció támogatását tervezzük, míg a fiatalokkal közösen a Mikulásfutás programján ünneplünk.

A NAÜ-ben ülésezett a GMF

A GMF (Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportja) őszi elnökségi ülésének és egyben az éves közgyűlésének, 2023. október 18-án a Nemzet-

közi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) adott otthont, ahol a tagországok képviselői – köztük Kovács Győző elnök úr képviseletében a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Társulás – megválasztották a GMF szervezet új elnökét, Gerben Dijksterhuis, a holland Borsele település polgármesterének személyében. Gerben Dijksterhuis polgármester úr, Kovács Győző elnök úr meghívására, az idén szeptemberben megrendezett Tájékoztató Napi rendezvényen vendégelőadóként is szerepelt, ahol a Hollandiában tervezett új atomerőművi blokkokhoz kapcsolódó társadalmi párbeszédéről és a kapcsolatépítés kezdeményezéséről tartott előadást a megjelenteknek.

A GMF közgyűlés keretében a nemzetközi szervezet tagságát érintően szó volt az oroszok részvételéről, mely elképzelést – tekintettel az atomerőmű építésében és üzemeltetésben szerzett hatalmas szakmai tapasztalataikra – Magyarország támogatná. A 2024-es GMF konferencia helyszínéül Spanyolországot jelölték meg, míg a tervek szerint 2025-ben Magyarország láthatja vendégül az ülés résztvevőit.

A Lakossági érdekeket képviselték a GMF alelnökei Pozsonyban

Az Európai Bizottság 16. alkalommal szervezte meg az atomenergia alkalmazásának legfontosabb kérdéseit megvitató Európai Nukleáris Energia Fórumot (ENEF). A 2023. november 6-7-én Pozsonyban megtartott rendezvény szervezőinek a fő célja, hogy közös asztalhoz ültesse az érintetteket és teret biztosítson az eltérő vélemények megjelenítésére. A Fórumon az atomenergetikát képviselő szervezetek mellett, az Európai Parlament, a nukleáris hatóságok képviselői, gazdasági szakemberek, nonprofit szervezetek, köztük a környezetvédők képviselői is jelen voltak. A Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportja képviseletében a szervezet két alelnöke Dohóczki Csaba – egyben a magyar társulások képviseletében –, illetve Fabian Sjöberg, a svédországi Östhammar település polgármestere volt jelen.

A résztvevőket a helyszínen Robert Fico Szlovákia, illetve videóüzenetben Petr Fiala, Csehország miniszterelnökei köszöntötték. Mindketten hangsúlyozták, hogy országaik esetében az atomenergiának jelenleg és a jövőben is meghatározó szerepet szánunk, mivel így tudják szavatolni az ellátásbiztonságot, a klímasemlegességi és versenyképességi célok elérését.

Kadri Simson az Európai Unió energiaügyi biztosa kiemelte, hogy az elmúlt időszak történéseinek köszönhetően megnövekedett az érdeklődés az atomenergia békés célú alkalmazása iránt, melynek következtében egyre több uniós ország tervezi új atomerőmű létesítését, illetve a jelenleg üzemelő létesítmények üzemidő-hosszabbítását. A résztvevők többsége abban egyetértett, hogy ehhez hosszútávú politikai akarat szükséges, a létesítési folyamatok felgyorsítása és a diverzifikáció növelése mellett.

Kiemelt kérdésként kell kezelni az atomenergetikai szakemberek képzését, valamint a fiatal generációk megszólítását és az iparágba történő bevonását is.

A radioaktív hulladékok elhelyezését érintően Fabian Sjöberg kiemelte, hogy a lakossági kapcsolattartásnak köszönhetően a nukleáris létesítmények elfogadottsága kiemelkedően magas. Térségükben üzemel a forsmarki atomerőmű, ezért az együttműködés több évtizedre tekint vissza, így a nagy aktivitású hulladéktároló létesítésével kapcsolatban sem voltak aggályok. Dohóczki Csaba elmondta, hogy a GMF szervezetnek 16 országban vannak tagtársulásai. A nukleáris üzemeltetőkkel a legtöbb országban partneri kapcsolat alakult ki, a hiteles és folyamatos kommunikációnak köszönhetően. A radioaktív hulladékok végleges elhelyezését érintően a legtöbb tagállamban már megépültek és üzemelnek a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék-tárolók, ugyanakkor a nagy aktivitású hulladékok esetében ez még nem oldódott meg. Emiatt az alelnök kérte az Európai Bizottság képviselőit, hogy tegyenek lépéseket a folyamatok felgyorsítása érdekében.

A rendezvény végén Massimo Gariba, az Európai Bizottság energiaügyi főigazgató-helyettese zárszavában elmondta, hogy az atomenergia megítélését érintően változás történt az Európai Parlamentben, de egy valódi szemléletváltás még várat magára. A nukleáris iparnak azon kell dolgoznia, hogy az atomenergia-ipari ellátási lánc kiépítését felgyorsítsa és biztosítsa a szakember utánpótlást.

A 2024-ben megrendezésre kerülő, soron következő Európai Nukleáris Energia Fórumnak Prága ad otthont.

Eredményes évet zárt az RHK Kft.

A nehezítő körülmények ellenére is sikerült eredményes évet zárunk – emelte ki dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) ügyvezető igazgatója a 2023-ban elvégzett feladatok értékelése során.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. három telephely és egy kutatási program fenntartásával valósítja meg a Magyarországon keletkező, különböző kategóriájú radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelését, átmeneti tárolását, valamint végleges elhelyezését. A központi nukleáris pénzügyi alapból finanszírozott tevékenységek 2023-as alakulásáról a társaság vezető beosztású kollégái adtak számot.

A Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóba 2023-ban összesen 33 intézményi radioaktív hulladék beszállítást hajtottak végre, a szállítást 31 esetben a telephely személyzete végezte. Az előző évekhez hasonlóan, összesen kb. 6,3 m³ radioaktív hulladékot és mintegy 180 darab sugárforrást fogadott a telephely. Az ügynevezett biztonságnövelő program lefolytatásához – melynek keretében az évtizedekkel ezelőtt elhelyezett hulladékok a jelenkori szabályozásnak megfelelő csomagolásban kerülnek majd újra elhelyezésre a telephelyen – helyet kell felszabadítani az átmeneti tárolórészen, melyet az ott elhelyezett csomagok bátaapáti telephelyre történő átszállításával tudnak biztosítani. Hák Viktor, az RHFT vezetője ennek a feladatnak a részleteit ismertette: – Külső vállalkozó bevonásával végrehajtottuk az átszállítandó hulladékcsoomagok minősítéséhez szükséges mérések validációját, a mintavételi és mérési hatások meghatározását. A hatások-meghatározás alapján módosítottuk az átszállítás előkészítésére vonatkozó utasítást, ami jelenleg hatósági jóváhagyáson van. Az ismertetőből az is kiderült, hogy megkezdték az érintett hulladékcsoomagok előkészítését, elő-

minősítését, válogatását és préselését. A hatósági jóváhagyást követően a szükséges mintavételek és azok értékelése után elkezdődhet a hulladékcsoomagok átszállítása a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóba (NRHT), melyet az RHFT munkavállalói hajtának végre.

A bátaapáti NRHT legfontosabb feladata az elmúlt évek folyamán az újfajta, ügynevezett kompakt hulladékcsoomagok végleges elhelyezésére való áttérés volt. A kis és közepes aktivitású hulladékkal töltött fém konténerek lényegesen helytakarékosabb elhelyezést tesznek lehetővé a föld alatt kialakított kamrákban. – Közel háromszoros helykihasználtsággal tudjuk elhelyezni a jövőben a csomagokat az eredeti betonkonténeres koncepcióhoz képest – számolt be a fejlesztés legrávilágosabb eleméről dr. Radó Krisztián telephelyvezető. Az innováció több tízmilliárd forintos megtakarítást eredményez – a Paksi Atomerőmű teljes leszerelésének figyelembevételével – úgy, hogy a biztonsági követelményeknek továbbra is maximálisan megfelel a tároló. Az új rendszer bevezetésének összetettségét mutatja, hogy az első egyeztetések 2010-ben kezdődtek és idén nyáron történt meg az első 17 darab kompakt hulladékcsoomag beszállítása. Dr. Radó Krisztián a beszállítás kapcsán kiemelte: – az inaktív próbáknak köszönhetően felkészülten fogadtuk a csomagokat, sikeres volt az átállásunk az új tárolási koncepcióra. Ezt megerősítendő, fontos kiemelni, hogy a radiológiai kibocsátás- és környezetellenőrzések végrehajtása során a telephely környezetében mesterséges, a tárolóból (beszállított hulladékból) származó radioaktív anyag jelenléte nem volt kimutatható – zárta összegzését dr. Radó Krisztián.

A paksi Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója a Paksi Atomerőművel egyeztetett, az átrakógép átalakításához igazított ütemben fogadta a kiégett fűtőelemeket 2023-ban. Bara László telephelyvezető beszámolójából kiderült, hogy összesen 240 darab kazettát szállítottak a létesítménybe. – A nyár végéig 3 kampányban tároltuk be a 2-4. blokkokról az elhasznált üzemanyagot, az első blokkról pedig 60 db kazetta átszállítását átutemeztük 2024-re. Tehát ez a feladat már csak az átrakógép átalakítása után fog megvalósulni, ami

az év második felének kiemelt projektje. Jelenleg 10 807 kiégett fűtőelemet tárolunk átmenetileg a tárolóban – vállalta a részleteket a vezető. A biztonsággal kapcsolatban hangsúlyozta: – Nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségünk a nukleáris anyagok és az azzal kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése. Idén ez az ügynevezett biztosítéki ellenőrzés 6 esetben valósult meg a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség, az Euratom és az Országos Atomenergia Hivatal jelenlétében, eltérés nem került rögzítésre.

Természetesen az elmúlt két évtizedben kialakított vízföldtani megfigyelő rendszer üzemeltetése is folyamatos, valamint a 2020-2021-ben leemélyített fúrásokban továbbra is hibátlanul működnek a beépített észlelőrendszerek, így a 3 fúrás összesen 18 zónájában figyelik folyamatosan a mélységi vizek

nyomásváltozását. Molnár Péter leszögezte, hogy még mindig a felszíni kutatási fázisnál tartanak, és jó pár év terepi munka szükséges, mire kiderül, hogy a vizsgált területen belül egyáltalán lehetséges-e tárolót elhelyezni a hosszú távú biztonsági szavatolásával.

Dr. Kereki Ferenc, a társaság ügyvezető igazgatója a lényeges stratégiai kérdésekről adott számot. Az éppen aktuális üzemeltetési és beruházási feladatok mellett nagyon fontos, hogy a társaság előre tervezzen a jövőbeni kihívásokat illetően. Az idei esztendő e tekintetben is bőven tartogatott feladatokat, hiszen az elmúlt években Magyarország – az energiaellátás biztosítása érdekében – kiemelten fontos, a nukleáris iparral

kapcsolatos döntéseket hozott, amelyek természetesen az RHK Kft. tevékenységére is hatással vannak.

– Jelenleg is folynak Paks II. talajkiemelési, résfalazási, talajszilárdítási munkálatai, tehát épül az új atomerőmű. Ezzel párhuzamosan az üzemelő blokkok üzemidő-hosszabbítása mellett is elkötelezte magát az Országgyűlés. A megvalósuló projektek radioaktív hulladék és kiégett fűtőelemek keletkezésével járnak majd, nekünk fel kell készülni ezek biztonságos, hatékony kezelésére és elhelyezésére.

A kis és közepes aktivitású hulladék gazdaságos felszín alatti tárolása érdekében elengedhetetlen egy nagyon kis aktivitású hulladékok végleges elhelyezésére alkalmas felszíni tároló létesítése a jövőben, hiszen így ez a hulladéktípus nem a bántó tároló kapacitását csökkenti, hanem egy gazdaságosabb, ám ugyanolyan biztonságos alternatívát nyújt ennek a hulladéktípusnak a kezelésére. A kiégett fűtőelemek esetében az eddig használt száraz, moduláris típusú átmeneti tárolás fenntarthatóságát is meg kell vizsgálni egy lehetséges új, konténeres típusú tárolás ellenében.

– Ha eltekintünk azoktól a kihívásoktól, amelyeket a radioaktív hulladék kezelésének iparága hordoz magában, akkor is bőven kijutott az évben a nehezítő körülményekből – folytat-

ta beszámolóját dr. Kereki Ferenc. – Az energiaválság – akárcsak Európa piaci szereplőit – bennünket is érzékenyen érintett. Rövid és hosszú távú tervet dolgoztunk ki az energiaellátás biztosítására, csökkentettük az energiafelhasználásunkat, valamint azt is megvizsgáltuk, hogy szükség esetén miként tudjuk átütemezni feladatainkat. Mindezeket a stratégiai lépéseket természetesen úgy alakítottuk ki, hogy az alapvető biztonsági követelményeknek megfeleljünk – húzta alá az RHK Kft. vezetője.

Természetesen a határaink mellett dúló fegyveres konfliktusok hatásai a társaság munkájában is érezhetőek voltak: a beruházásokhoz kapcsolódó beszerzések egyértelműen akadottak néhány esetben 2023-ban. A szükségszerű pályáztatási tilalom nyomán pedig leállt megannyi tervezett, még meg nem kezdett projekt, mely szintén új kihívásokat hozott a társaság életébe. Ugyanakkor zárásként az ügyvezető hangsúlyozta: – visszatekintve a teljes évre elmondható, hogy telephelyeink zavartalan üzemelése, a jogszabályoknak és kibocsátási határértékeknek való megfelelés, valamint a beruházások – lehetőségekhez képest – ütemezett lefolytatása mind azt mutatja, hogy a nehezítő körülmények ellenére is sikerült eredményes évet zárunk.

Jól haladnak az új atomerőmű terület-előkészítési munkái Építési szakaszban a Paks II. projekt

Nemzetközi együttműködésben, a legmodernebb technológiával épül a Paks II. Atomerőmű. A beruházás hazánk ellátásbiztonságát és szuverenitását szolgálja. A projektben, amely Magyarország legnagyobb zöld beruházása, jelentős lépések történtek 2023-ban, a terület-előkészítési munkák jól haladnak.

A klímabarát módon megtermelt áram döntő forrása Magyarországon ma is az atomenergia. A hazai szén-dioxid-mentesen előállított villanyáram közel háromnegyedét jelenleg a Paksi Atomerőmű állítja elő. Az épülő két új paksi blokk a nukleáris energiatermelés hosszú távú fenntartására hivatott. A Paks II. beruházás az évszázad végéig szóló

garancia arra, hogy Magyarország energiaellátása biztonságban legyen; hogy legyen elég és legyen megfizethető villamos energia hazánkban. Az új blokkok megépítése erősíti hazánk energiafüggetlenségét.

A nukleáris energia az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek is fontos eszköze, hiszen a nukleárisenergia-termelés

nem jár szén-dioxid-kibocsátással.

Az ENSZ adatai szerint a teljes életciklust figyelembe véve az atomerőművek karbonlábnyoma – egy kilowattóra megtermelt áramra vetítve – megegyezik a szélenergiaéval, s hozzávetőleg negyede a naperőművékének, ráadásul összevetve a megújuló energiaforrásokkal a földterületigényük is a legkisebb.

Idén a paksi projekt első, előkészítési szakasza lezárult, 2023 augusztusában a beruházás átlépett a második, a valós fizikai építkezés szakaszába.

A Paks II. egy nagy nemzetközi projekt, amely a fővállalkozó Roszatom

orosz atomenergetikai konszern mellett számos nagy nyugati beszállítóval együttműködve valósul meg.

Körülbelül száz magyar cég mellett amerikai, francia, német, svéd és osztrák társaságok kapcsolódtak be alvállalkozóként az építkezésbe. A Paks II. projektbe bekapcsolódó vállalkozások előtt jelentős piac nyílik meg, hiszen Magyarországhoz hasonlóan Európa, illetve világszerte sok ország döntött úgy, hogy meghosszabbítja működő blokkjainak üzemidejét, illetve új atomerőművet épít.

A paksi bővítés a legszigorúbb biztonsági és környezetvédelmi előírások mellett zajlik.

A Paks II. Atomerőmű területén jól haladnak a terület-előkészítési munkák. A körültekintően végzett, a hatóság által felügyelt munkálatok három kulcsfeladatra tagolhatók: a talaj kiemelése, a résfal megépítése és a talajszilárdítás. A munkagödör, amelyet az elmúlt hónapokban mélyítették, már most érzékelteti a Paks II. beruházás méreteit. A talajt az első szakaszban több, mint másfél millió köbméter föld kitermelésével mínusz öt méteres szintig emelték ki, de egyes helyeken a

húsz métert is meghaladja majd a gödör mélysége. (Az itt elvégzett munka volumenét jól érzékelteti, hogy az elmúlt időszakban kitermelt 1,5 millió köbméternyi föld 27 kilométernyi autópálya földmunkájának felel meg.) Mivel az létesítmény mellett van egy működő atomerőmű, ezért a két új egység területét részfállal veszik körül. Az 1 méter vastagságú, 32 méter mélységű, 2,7 km hosszúságú föld alatti vízzáró fal feladata, hogy a talajvíz csak kontrolláltan és minimális mértékben jut hasson be a munkagödörbe, illetve

megakadályozza, hogy a környező területeken lecsökkenjen a talajvíz szintje. A résfalazás bevált mélyépítési technológia, amit évtizedek óta alkalmaznak világszerte és hazánkban is.

Jól haladnak a területelőkészítő munkák, már a talajszilárdítás zajlik a két új blokk területén.

A novemberben elindult talajszilárdítással a blokkok épületei alatti talaj megerősítése történik meg, szintén a nemzetközi gyakorlatból ismert technológiával. Célja az, hogy a szilárdított

talajra épülő létesítmény állékonysága és földrengésállósága biztosított legyen.

Az ötös és a hatos blokk üzembe helyezésével, a működő blokkok üzemidő-hosszabbításával 70%-ra emelkedik a nukleáris energia szerepe a hazai igények ellátásában. Ez újabb jelentős lépést jelent a fenntartható, zöldgazdaságra történő átállás felé. A naperőművi kapacitásokkal együtt így klímabarát, hazai forrásból tudjuk majd fedezni a magyar villamosenergia-igény 95%-át.

Az ITET-hez, Kisménedibe látogatott az NYMTIT

December 12-én fogadta a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) tagönkormányzatainak képviselőit az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás elnöke Edelman György Kisménediben. A szakmai látogatással egybekötött egyeztető eseményen az NYMTIT képviselőiben 11 tagönkormányzat polgármestere jelent meg. A helyszíni

látogatás keretében az NYMTIT képviselői megtekintették az ITET Tájékoztató Irodáját, továbbá Edelman György elnök úr előadásában beszámolt a Kisménedi és Püspökszilágy közigazgatási területén elhelyezkedő Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) létesítményben zajló biztonságnövelő programról. A társ-társulások közötti együttműködés és folyamatos egyeztetés az alapja a szoros kapcsolattartás-

nak és a lakossági érdekképviselőnek.

Az NYMTIT Ellenőrző Bizottsága sikeres évet tudhat maga mögött

Az NYMTIT Ellenőrző Bizottsága 2023 évben az elfogadott Munkaterv alapján végezte tevékenységét. A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásunk (NYMTIT) mindig is nagy hangsúlyt fektetett a jogszabályban előírt tájékoztatási és ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítésére – említette Papp Gizella az Ellenőrző Bizottság enőke beszélgetésünk elején.

Mi az Ellenőrző Bizottság fő feladata?

A lakossági bizalom építése és fenntartása rendkívül komoly és felelősségteljes feladat, melyet legjobb tudásunk, valamint az évtizedek alatt szerzett

tapasztalataink szerint igyekszünk a legmagasabb színvonalon ellátni. Az Ellenőrző Bizottság működtetésével folyamatosan biztosítva van az egyik legfőbb cél és egyben jogszabályi kötelezettség teljesítése: ellenőrizzük a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhatalmú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) térségben folyó kutatási munkálatait. Az Ellenőrző Bizottság működtetésével továbbra is képviseljük a lakosok érdekeit, hiteles és közérthető módon látjuk el tájékoztatási feladatainkat, továbbá együttműködünk a szakma, a hatóság és az illetékes minisztérium képviselőivel.

Mik voltak a 2023-as esztendő fő feladatai?

Részt vettünk a települési rendezvényeken, ahol a lakosságnak lehetősége nyílt a közvetlen beszélgetésre, ismeretszerzésre.

Ott voltunk júniusban a GMF szlovákiai közgyűlésén Mohiban, ahol megismerhettük az európai nukleáris hulladék elhelyezési törekvéseket, elképzeléseket.

A Nyugat-Mecseki Társadalmi Infor-

mációs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) által szervezett tanulmányi versenyeken is megjelentünk Hetvehelyen és Cserkúton, és azt tapasztaltuk, hogy az iskolások nagyon „képben” vannak a térségi kutatásokkal kapcsolatban.

Azért a terepi „munka” se marad el úgy tudom!

Igen, szeptember elejétől igyekeztünk eljutni a tagtelepülések civil szervezeteihez, ahol tájékoztatást adtunk munkánkról. Kovács Győző a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás elnöke közmeghallgatást tartott Cserkúton, és Wágner Antal az NYMTIT alelnöke Hetvehelyen a társulás idei tevékenységéről. A 3D szeizmikus mérésekkel kapcsolatban, dr. Kereki Ferenc az RHK Kft. ügyvezető igazgatója, és Molnár Péter az RHK Kft. kutatási osztályvezetője tartott előadást, ahol a lakosságnak lehetősége nyílt kérdéseik feltevésére amire az RHK Kft. vezetői és a települések polgármesterei válaszoltak.

Búcsúztassuk együtt az óévet

A Nyugat-Mecsek falvaival, búcsúztassuk együtt a tagtelepüléseken élőkkel az idei esztendőt Márai Sándor örökérvényű gondolataival. Engedjük magunkat sodródni az író fantáziájával, még úgy is, ha tudjuk, az írásban említett gőzvasút, öngyújtó, fényképezőgép ma már játékprogram, okos tv vagy okostelefon. Mégse feledkezzünk meg azonban az ünnep lényegéről, aminek az éltetője a Márai által olyan pontosan körülírt szeretet.

Márai Sándor: Négy évszak – December

Ez a hónap az ünnep. Mintha mindig harangoznának, nagyon messze, a köd és a hó fátylai mögött.

Gyermekkorunkban e hónap első napján árkus papírra, kék és zöld ceruzával, karácsonyfát rajzoltunk, karácsonyfát, harmincegy ággal. Minden reggel, dobogó szívvel, megjelöltük, mintegy letöröltük e jelképes fa egyik ágát. Így közeledtünk az ünnep felé. E módszerrel sikerült a várakozás izgalmát csaknem elviselhetetlenné fokozni.

A hónap közepe felé, amint közeledett az ünnep, már állandóan lázas voltam, esténként félrebeszéltem, hideglelős dadogással meséltem dajkámnak vágyaimról. Mit is akartam? Gőzvasutat és jegylukasztót, igazi színházat, páholyokkal, színésznőkkel, rivaldafénnyel, sőt valószínűleg kritikusokkal és azokkal a szabónőkkel is, akik megjelennek a főpróbákon, és rosszabbakat mondanak a darabról. Ezenfelül lengyel kabátkát akartam, továbbá Indiát, Amerikát, Ausztráliát és a Marsot. Mindezt persze selyempapírban, angyalhajjal tetézve. Egyáltalán, gyermekkoromban mindig a világegyetemet akartam, az életet, amely egyszerre volt bicikli, kirándulás a Tátrába, anyám zongorázása a sötét társalgóban, bécsi szelet, almásrét és diadal összes ellenségeim fölött.

Most, hogy az ünnep közeledik, meglepetéssel észlelem, mintha még mindig várnék valamire. E napokban megesik, hogy elindulok az utcákon, megállok a kirakatok előtt, nézelődöm. Öngyújtó nem kell. Fényképezőgép, Victor Hugo összes művei, bőrben, zsebkész, melynek gyöngyház tokjában ötféle penge van, továbbá dugóhúzó, körömtisztító és pipaszurkáló is, nem kell. Semmiféle tárgy nem kell már, s ha jól meggondolom, lemondok Indiáról, Ausztráliáról és a Marsról is, ellenségeim cikkeit érdeklődéssel olvasom, s színházba lehetőleg egyáltalán nem járok.

Mégis, valamit várok még. Annyi karácsony múlt el, egészen sötétek, s aztán mások, csillogók, melegek és szagosak, annyi ünnep, s még mindig itt állok, a férfikor delén, öszülő fejjel, tele kötelezettséggel és ígérettel, melyeket az Angyal sem tudna már beváltani; s még mindig várok valamire.

Néha azt hiszem, a szeretetre várok. Valószínűleg csilapíthatatlan ez az éhség: aki egyszer belekóstolt, holtáig ízlelni szeretné. Közben már megtudtam, hogy szeretetet kapni nem lehet; mindig csak adni kell, ez a módja. Megtudtam azt is, hogy semmi nem nehezebb, mint a szeretet kifejezni. A költőknek nem sikerült, soha, a költőknek, akik az érzelmek és indulatok minden árnyalatát rögzíteni tudják szavaikban.

A szeretetnek nincs színfoka, mint a gyöngédségnek, nincs hőfoka, mint a szerelemnek. Tartalmát nem lehet szavakban közölni; ha kimondják, már hazugság. A szeretetben csak élni lehet, mint a fényben vagy a levegőben. Szerves lény talán nem is élhet másképp, csak a hőben, a fényben, a levegőben és a szeretetben.

Mindezt tudva, az egyre zavartabb és bizonyosabb tudásban, nem tehetek mást, mint sorra járni az üzleteket, s vásárolni öngyújtót, illatszert, nyakkendőt és jegylukasztót, gőzvasutat és Victor Hugo összes műveit. Tudom, hogy mindez reménytelen. Mit csináljak? Az ember azt adja, amit tud.

TÁRSULÁSI LAP

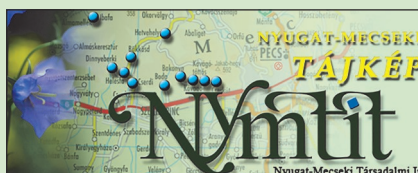
Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.

Felelős kiadó: az NYMTIT

Szerkeszti a szerkesztő bizottság:

Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjes Krisztina

Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északmegyer dűlő 4.

"A mi kötelességünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBÁFA - KÖVÁGÓSZÖLŐS - KÖVÁGÓTÓTTÓS